

Catalunya guanya protagonisme en la CEE de les euroregions

L'Europa que vol Pujol

Roine-Alps, Llombardia i Baden-Württemberg intenten, juntament amb Catalunya, guanyar presència de cara al Mercat Únic, malgrat les deficiències d'infraestructura. Quatre motors per a una Europa que acaba de descobrir l'Est.

La Generalitat de Catalunya fomenta cada vegada més la seva projecció exterior per articular i crear una nova dimensió comunitària basada en l'Europa de les Regions, i més concretament amb Baden-Württemberg, Llombardia i Roine-Alps, els «quatre motors per a Europa».

Des de l'any 1985 el govern central observa amb disgust com Catalunya, a través del seu govern autonòmic, ha establert

convenis i/o protocols amb altres estats, països o regions, siguin de l'Europa comunitària o no. El moment àlgid d'aquestes reticències va ser provocat per un seminari al Regne Unit sobre «Inversions i negocis a Catalunya», el qual tenia com a objectiu el foment de les inversions estrangeres.

En aquell moment, l'estat va dictaminar que «aquesta activitat ha envaït la competència exclusiva de l'estat sobre el

comerç exterior (art. 146 1.10 de la Constitució)» i en conseqüència va procedir a la «denegació de l'autorització per a la transferència al Regne Unit del contravalor de 3.500.000 pessetes amb la finalitat de sufragar les despeses d'aquesta activitat», segons sentència dictada pel ministre de la Presidència, Javier Moscoso.

Des d'aleshores la Generalitat de Catalunya ha optat per la via de les declara-

(D'esquerra a dreta), Lothar Spath, Giuseppe Giovenzana, Charles Millon i Jordi Pujol.

DOMENEC UMBERT

cions d'intencions, que en la pràctica és el mateix, però que estan mancades de la formalitat del protocol. Això ha provocat, com a mínim, prudència a l'hora de signar qualsevol tipus de document.

Tot i així, les relacions amb altres regions, comunitats, països i estats han continuat. Així, entre 1988 i 1989, Jordi Pujol ha realitzat 44 viatges a l'estranger (contrastant amb els 8 del president de les Illes Gabriel Canellas i els 6 del president del País Valencià, Joan Llerma). Hi destaquen els cinc viatges realitzats a Brussel·les, tres a Roma i dos a París i Perpinyà, per exemple. Però també s'ha desplaçat fins a la Xina, Uruguai, Brasil o Davos.

La majoria d'aquests viatges eren per reunions de l'Assemblea de les Regions Europees (ARE), amb el Consell Consultiu de les col·lectivitats regionals i locals de la CEE, entrevistes amb diversos presidents regionals, amb el ministre d'Afers Estrangers italià, Giulio Andreotti, o amb el primer ministre hongarès, Miklos Nemeth.

Però amb qui preferentment s'han mantingut relacions han estat les altres tres regions europees amb les quals, conjuntament, hi ha el projecte de l'exposició «Quatre motors per a Europa». Aquestes altres tres regions són Baden-Württemberg, Roine-Alps i Lombardia.

A primers del novembre passat els quatre presidents d'aquestes regions europees, l'alemany Lothar Späth, el francès Charles Millon, l'italià Giuseppe Giovanzana i Jordi Pujol, es van reunir a Barcelona per arribar a una sèrie d'acords i signar alguna «declaració d'intencions». Un d'aquests acords ja formalitzat ha estat el que estableix la cooperació del Landescreditbank amb l'Institut Català de Finances i el Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM).

En aquest conveni de col·laboració es manifesta que tant Baden-Württemberg com Catalunya són dues regions europees caracteritzades per una economia amb un nombre important de PIMES. A través d'aquest conveni hi ha el compromís de la promoció i el desenvolupament d'aquestes empreses i la seva adaptació i assentament en el Mercat Únic.

Així mateix, aquelles empreses que projectin fer inversions a una altra regió estaran recolzades per la signatura d'aquest acord. Tot i així, no descarten promoure altres cooperacions, especialment amb les regions de Lombardia i Roine-Alps.

Les quatre regions europees esmentades

porten a terme conjuntament treballs en matèria científica i tecnologia, comunicacions, telecomunicacions i estudien participar conjuntament en Fires Internacionals.

Cadascuna d'aquestes regions es fa responsable de l'elaboració d'informes referents a quatre àmbits diferenciats, els quals podrien aclarir quines serien les aportacions potencials de cadascuna de les regions segons les seves possibilitats.

D'aquesta manera, la regió de Roine-Alps és l'encarregada de l'informe sobre la cooperació amb el Tercer Món; Lombardia és la responsable de l'informe sobre el turisme. Pel que fa a la formació i universitats, se'n responsabilitza Baden-Württemberg i Catalunya ho fa en l'apartat d'art i cultura.

Cal destacar també els punts referents a la futura col·laboració en la representació recíproca exterior de cadascuna d'aquestes quatre regions i la cooperació amb l'Europa de l'Est. Caldrà veure ara si poden variar molt els efectes que es poden derivar deguts als últims esdeveniments de l'Alemanya Democràtica i la resta dels països de l'Est. En aquest sentit s'ha manifestat el president Pujol en la clausura de l'Assemblea de les Regions d'Europa quan afirma que «els països de l'àrea mediterrània perden el protagonisme obtingut en els últims anys i ara les inversions privades, en comptes d'anar-se'n cap el sud de la Mediterrània, se'n aniran a Honria i altres països de l'Est».

PER SOTA EL LLISTÓ INDUSTRIAL EUROPEU

La presentació de l'exposició «Quatre motors per a Europa», una fira que s'inaugurarà a Milà, vindrà a Barcelona pel juny i després es desplaçarà a Stutgart i a Lió i arreu d'Europa, va servir perquè Jordi Pujol destacara que el títol de l'exposició no era «Els quatre motors...» ja que aquestes quatre regions no eren les úniques regions europees fortes econòmicament, industrialment i culturalment.

I no s'equivocava massa en dir-ho. Tal i com conclou l'informe encarregat per la Comissió Europea a la Universitat Catòlica de Lovaina, el desenvolupament industrial a Catalunya (20 punts), es troba 42 punts per sota la mitjana europea, tot subratllant que «la distància entre Catalunya i les primeres regions industrials comunitàries és cada vegada més gran».

Entre les Regions Europees de Tradició Industrial (RETI) més ben situades hi ha Hamburg (140 punts), Bremen (128), el

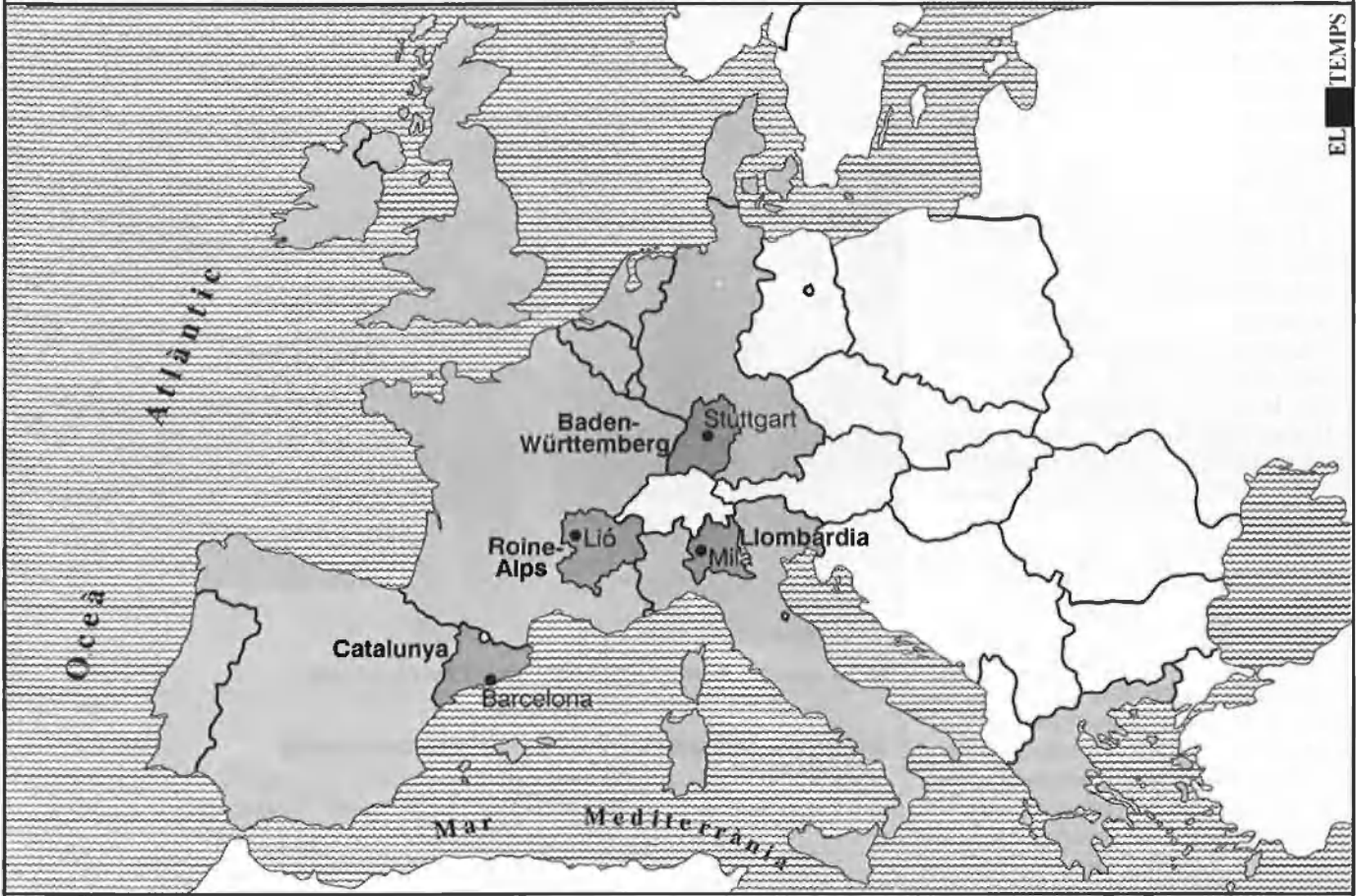
Les infraestructures ferroviàries, clau en la construcció

Limburg holandès (116) i el Nord-Rin-Westfàlia (109). Per tant, encara hi ha una «distància relativa i força notable que ens separa dels nivells de competitivitat i capacitat econòmica que presenten algunes regions. També s'explicita de forma clara la feblesa de l'economia catalana actual tenint en compte l'evolució de la nostra balança comercial i els desequilibris i mancances que aquesta indica», segons paraules pronunciades per Carles Gasòliba en la conferència «Present i futur de l'economia catalana» celebrada a mitjan mes de novembre.

Segons una proposta de resolució presentada per Roine-Alps en l'última trobada dels quatre presidents, l'objectiu essencial d'aquestes cooperacions multilaterals és la d'afavorir la millora de les comunicacions en les quatre regions amb la redacció d'un memoràndum definidor dels objectius comuns referents a la infraestructura i organització dels transports.

TRANSPORTS QUE DUEN A POCS LLOCS

En les «Jornades sobre el Nacionalisme a Catalunya a la fi del segle XX», Fran-

de les euroregions. A la dreta, Llombardia, Roine-Alps, Baden-Württemberg i Catalunya, quatre motors per a Europa.

cesc Cabana va participar-hi amb la conferència «Els transports a Catalunya» i en ella destacava la importància de les comunicacions a l'interior de Catalunya i amb l'exterior, perquè la base de l'economia catalana és l'intercanvi i la transformació de productes prèviament importats.

L'endarreriment de la posada en servei del TGV per tal de connectar el País Valencià amb Catalunya i des d'aquí a Europa, la necessària renovació i ampliació dels ports de Tarragona i Barcelona i uns aeroports insuficients com el del Prat o infrautilitzats com el de Girona, són factors que agreugen encara més els problemes que comporten un diferent creixement del potencial econòmic respecte a les infraestructures necessàries per a suportar i ajudar a aquest desenvolupament.

Cal destacar, però, que darrerament Catalunya, juntament amb el País Valencià, ha quedat més ben comunicada amb Europa després de l'entrada de Renfe a Eurocity, la xarxa europea de trens d'alta qualitat. Aquesta xarxa ha fet possible la connexió ferroviària entre València-Barcelona-París, Milà, Ginebra, Berna i pròximament amb Tolosa, a banda dels serveis normals de Renfe amb altres ciutats euro-

pees com Roma, Gènova o Marsella.

D'altra banda, malgrat la supressió del vol Girona-Florència que s'havia iniciat a primers d'any, hi ha els nous vols Barcelona-Nova York i pròximament Barcelona-Dallas. A més d'Iberia, altres companyies estrangeres s'han instal·lat als Països Catalans i mantenen vols regulars amb diverses capitals estrangeres. Aquestes són Air France, Swissair, Lufthansa, KLM i Luxair.

Però falta encara un eix entre Barcelona i Tolosa, una bona comunicació per la Vall d'Aran i, finalment, l'eix transversal, simplement perquè si es vol realment ser un motor a Europa, cal conjuntar bé tota la maquinària.

EL GAT I EL LLEÓ ES NECESSITEN

És evident que l'entrada a la CE ha produït un impacte tant per a Catalunya com per a Europa, per descomptat en graus sensiblement diferents. Però si bé Catalunya rep de la Comunitat ajudes econòmiques per a la reconversió industrial i per al desenvolupament rural, Catalunya ha de fer un gran esforç econòmic endeutant-se a base de l'augment de les importacions i el descens de les exportacions totals.

A més, les inversions estrangeres han anat creixent cada vegada més, les provinents d'Europa i les dels EUA, la Xina o el Japó. Aquestes inversions han passat a ser de 66.292 milions de pessetes el 1986 a 237.820 milions l'any següent, 200.000 milions l'any passat i en el primer quadrimestre d'enguany. Catalunya ha rebut inversions pel valor de 69.984 milions de pessetes. Entre enguany i el vinent, tan sols les inversions japoneses s'elevaran a 46.694 milions.

L'OBJECTIU FINAL

«Catalunya té un paper clau en la construcció d'una gran àrea econòmica europea: la de la Mediterrània nord-occidental», segons Carles Gasòliba explica en el llibre *Catalunya i l'Europa del 93*. És cert que en l'àrea mediterrània s'estan concentrant gran nombre d'empreses i inversions en general donat el fenomen del *Sun belt*; i en aquest sentit, tan Roine-Alps i Llombardia com Catalunya tenen un gran paper a fer.

De fet, els fluxos a través dels quals es mou el tema de l'economia és, d'una banda Holanda-Bèlgica-Baden-Württemberg i, de l'altra, Roine-Alps, la costa francesa

i els Països Catalans juntament amb Llobardia-Piamont-Venècia. Però amb l'obertura dels països de l'Est aquest esquema es trencarà i, fins i tot «si la RFA hagués previst aquests canvis potser la nova fàbrica de SEAT a Martorell no s'hauria fet», apunten fonts de la Generalitat.

La potencial *euromèdia* estaria integrada pel nord d'Itàlia, el sud de França, la costa mediterrània estatal, i dins d'aquesta euromèdia «hi ha unes quantes regions i ciutats que defineixen una zona especialment dinàmica: el País Valencià i Catalunya, la regió Midi-Pyrinées amb Tolosa, la zona Roine-Alps amb Lió i Grenoble, i el nord d'Itàlia amb Milà al capdavant», segons paraules de Jordi Pujol pronunciades a Estocolm el 1987.

És una àrea amb factors comuns tals com l'estructura productiva i zonal, i moltes coincidències culturals, i amb uns factors econòmics comuns, «amb una indústria bàsicament de transformació, sobretot orientada cap als béns de consum de masses i als béns d'equipaments amb un predomini molt fort d'empreses mitjanes».

D'una banda, amb l'*euromèdia* es tracta de «compensar l'actual desequilibri nord-sud que hi ha a Europa» i de l'altra «es tracta de la problemàtica general de la Mediterrània, amb Iugoslàvia i el Pròxim Orient inclosos», i l'objectiu seria el d'ajudar a l'equilibri de tota la Mediterrània.

En definitiva, «crear en el sud d'Europa un altre gran pol de desenvolupament, que compensi les àrees altament industrialitzades i molt avançades del Rin i del Benelux i tot el nord de la CE en general.

Tot plegat, però, no es tracta de projectes aïllats sinó que entren dins el macroprojecte de promoure la projecció internacional de Catalunya. I, aquí, també s'hi inclouen el recent Congrés de l'Associació Europea de Regions Frontereres celebrat a Barcelona i que ha tractat el tema de la repercussió de l'Acta Única; un simposi internacional que ha tractat dels moviments humans en les riberes nord i sud de la Mediterrània occidental. També el Patronat Català Pro-Europa ha organitzat un seminari sobre la repercussió de la integració europea per part dels països nòrdics i la ja esmentada reunió dels quatre presidents de les quatre regions europees.

Finalment, «el model econòmic català en l'horitzó de l'any 2.000 és el d'una economia industrial exportadora i especialitzada (...). Aquest enfocament hauria de traduir-se en un creixement econòmic continuat, però al mateix temps equilibrat i solidari», en paraules de Joaquim Muns.

Silvia Monfort

Carles Gasòliba, secretari general del Patronat Català Pro-Europa.

DOMÈNEC UMBERT

Algunes declaracions d'intencions conjuntes

	Superfície Km2	Població (milers)	PIB/càpita (Spa)	PIB/ocupat industrial	Ocupació per sectors			Atur %
					1	2	3	
Catalunya	31.895	5.978	92	88	6,7	44,8	48,4	21,6
Llobardia	23.858	8.899	120	96	3,9	46,5	49,6	6,7
Roine-Alps	43.700	5.230	118	124				8,2
Baden- Württemberg	35.752	9.390	122	119	5,5	36,9	57,3	
CEE			100	100	6,4	47,7	45,7	4,0
	57,3	45,7		57,3		49,6		48,4

Partint del «Manifest Solemne per a la Unió Europea» signat per tots els caps d'estat i de govern de la CE, els presidents de les quatre regions europees han arribat als següents acords:

1. Protocol de cooperació científica i tècnica entre Catalunya i Roine-Alps. Es tracta de desenvolupar la cooperació en els àmbits de les ciències i la tecnologia, particularment en els temes referents a materials, ciències de la vida i medicina, electrònica, informàtica, productiva i telecomunicacions, i en l'àmbit de les ciències socials i humanes. Això, mitjançant intercanvis universitaris, reunions científiques i accions comunes.

2. Declaració conjunta de Catalunya i Baden-Württemberg. Novembre 1988. En aquesta s'acorden nous camps de col·laboració, la intensificació de les relacions bilaterals, sobretot en els àmbits de la cooperació econòmica, la transferència tecnològica, la promoció del dis-

seny, la recerca, la formació, el reciclatge professional, l'intercanvi de joves, l'urbanisme i la cultura.

3. Memoràndum exposició «Quatre motors d'Europa», setembre 1988. Les quatre regions participants decideixen realitzar un projecte d'exposició comú per tal de remarcar les similituds, i alhora els interessos i problemes comuns que comparteixen les quatre i l'exposició s'estructurarà sota quatre grans temes: les noves tecnologies, el disseny i la moda, el turisme i l'esport i l'art i la cultura.

A banda d'això, amb Baden-Württemberg s'han organitzat diversos programes d'intercanvi entre l'Escola Tèxtil de Reutlingen i la de Terrassa (1987), ESADE i IESE i l'Acadèmia d'Exportació de Reutlingen (1987), col·laboracions en la protecció del medi ambient (1988) i el previst simposi «Investieren in Katalonien», a banda de col·laboracions diverses a nivell cultural.